

Vecāku pabalsta nenododamā daļa

Nenododamā daļa ir vecāku pabalsta sastāvdaļa, kuru noteikts saņemt katram no vecākiem divus kalendāros mēnešus un to nevar izmantot otrs vecāks.

KAM IR TIESĪBAS SAŅEMT

Vecāku pabalsta nenododamo daļu piešķir personai, kura:

Atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā vai atvaļinājumā bez darba samaksas saglabāšanas, kas piešķirts sakarā ar nepieciešamību kopt bērnu; vai ja bērna kopšanas dēļ nevar gūt ienākumus kā pašnodarbinātais.	Audzina bērnu līdz astoņu gadu vecuma sasniegšanai
--	---

Ja viens no bērna vecākiem ir sociāli apdrošināta persona (ir darba ņēmējs vai pašnodarbinātais) un viņam ir tiesības uz vecāku pabalstu, bet otrs vecāks nav sociāli apdrošināta persona, tad šis fakts sociāli apdrošinātajam vecākam nerada tiesības saņemt otra vecāka nenododamo daļu. Šādas tiesības otram vecākam var rasties līdz bērna astoņu gadu vecumam un vecāks tās varēs izmantot, pieprasot savu vecāku pabalsta nenododamo daļu. Ja otrs vecāks tomēr nekļūs nodarbināts līdz bērna 8 gadu vecumam, tad šī divu mēnešu nenododamā daļa netiks izmantota.

Atsevišķos gadījumos abas vecāku pabalsta nenododamās daļas, kopā četrus kalendāra mēnešus, varēs izmantot viens vecāks. Tie ir gadījumi, kad:

- bērnam nav atzīta vai noteikta paternitāte;
- otrs vecāks ir miris;
- otram vecākam ir atņemtas vai pārtrauktas aizgādības tiesības

ar **nosacījumu**, ka šī pabalsta daļa nav jau piešķirta citai personai un izmantota.

Izmaiņas vecāku pabalsta saņemšanas kārtībā attiecas ne tikai uz bērna vecākiem

Minētie nosacījumi piemērojami arī vienam no adoptētājiem, kura aprūpē un uzraudzībā pirms adopcijas apstiprināšanas tiesā ar bāriņtiesas lēmumu nodots adoptējamais bērns, audžuģimenes loceklis, kurš noslēdzis līgumu ar pašvaldību, aizbildnim vai citai personai, kura saskaņā ar bāriņtiesas lēmumu bērnu faktiski kopj un audzina.

Tiesības saņemt vecāku pabalsta nenododamo daļu (tieši tāpat kā vecāku pabalsta pamatdaļu) ir personām, par kurām ir veiktas vai bija jāveic obligātās iemaksas vecāku apdrošināšanai:

- ne mazāk kā trīs mēnešus pēdējo sešu mēnešu periodā pirms mēneša, kurā iestājies apdrošināšanas gadījums (datums, no kura piešķir vecāku pabalstu) vai
- ne mazāk kā sešus mēnešus pēdējo 24 mēnešu laikā.

KĀ APRĒĶINA

Tā kā nenododamā daļa ir katram vecākam sava, tad to aprēķina no katra vecāka vidējās algas. Proti, mātei no viņai aprēķinātās vidējās iemaksu algas, bet tēvam no viņam aprēķinātās vidējās iemaksu algas. Pabalsta apmērs (gan pamatdaļai, gan nenododamajai daļai) ir atkarīgs no izvēlētā kopējā pabalsta saņemšanas perioda (19 mēneši vai 13 mēneši), tādejādi nenododamās daļas apmērs tiek noteikts 43,75% vai 60% apmērā no vecākam aprēķinātās vidējās iemaksu algas.

Vidējās iemaksu algas un vecāku pabalsta nenododamās daļas apmēra aprēķins

<p>Izvēlas saņemt uzreiz pēc pamatdaļas saņemšanas</p> <p>Ja savu nenododamo daļu vecāks turpina secīgi saņemt uzreiz pēc vecāku pabalsta pamatdaļas, tad personai tiesības uz vecāku pabalstu jau ir noteiktas un pabalsta apmērs arī ir aprēķināts. Tas nozīmē, ka tiesību izvērtēšana atkārtoti nav jāveic un nav arī no jauna jāpārreķina pabalsta apmērs (turpinās pabalsta izmaksa).</p>	<p>Izvēlas saņemt brīvi izvēlētā periodā no bērna piedzimšanas līdz bērna astoņu gadu vecuma sasniegšanai. Arī laikā, kad otrs vecāks saņem maternitātes pabalstu, vecāku pabalsta pamatdaļu vai nenododamo daļu</p> <p>Pieprasot vecāku pabalsta nenododamo daļu, nosaka personas tiesības (kvalifikācijas nosacījumi, atrašanās bērna kopšanas atvaļinājumā) un aprēķina vidējo iemaksu algu. Pabalsta apmērs (60% vai 43,75% no vidējās iemaksu algas) ir atkarīgs no sākumā izvēlētā vecāku pabalsta saņemšanas ilguma.</p>
<p>Divu mēnešu periodam nav jābūt nepārtrauktam – pabalstu var saņemt dalīti atsevišķos periodos.</p>	

Vairāk par vidējās iemaksu algas aprēķinu un apmēru skatīt aprakstā “Vecāku pabalsts”.

KĀ VAR SAŅEMT

Vecāku pabalsta nenododamās daļas saņemšanas iespējas

Vecāks, kurš saņem vecāku pabalsta pamatdaļu

- savu nenododamo daļu var pieprasīt piešķirt uzreiz pēc pamatdaļas izmaksas perioda vai arī vēlāk, brīvi izvēlētā laikā līdz bērna astoņu gadu vecuma sasniegšanai.

Vecāks, kurš nesaņem vecāku pabalsta pamatdaļu, savu nenododamo daļu var izmantot jebkurā periodā no bērna piedzimšanas dienas līdz bērna astoņu gadu vecuma sasniegšanai:

- vienlaikus ar otru vecāku laika periodā, kad tas saņem vecāku pabalsta pamatdaļu vai nenododamo daļu;
- laikā, kad otrs vecāks saņem maternitātes pabalstu. Proti, tas nozīmē, ka bērna tēvs savu nenododamo daļu varēs saņemt arī periodā, kad māmiņa saņem maternitātes pabalstu par šo bērnu.

Ja tēvs izvēlas saņemt savu nenododamo daļu laikā, kad māte saņem maternitātes pabalstu sakarā ar šī bērna dzimšanu, tad, lai tēvam piešķirtu vecāku pabalsta nenododamo daļu ir jānosaka pabalsta apmērs. Tas nozīmē, ka vecākiem jāvienojas pirms nenododamās daļas pieprasīšanas par kopējo vecāku pabalsta saņemšanas ilgumu un jāiesniedz iesniegums vecāku pabalsta (pamatdaļas) piešķiršanai, kā arī otram vecākam jālūdz piešķirt nenododamo daļu.